

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการ ในการจัดการ ศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี

Model Development of Academic Administration for Early Childhood
Education Management of School Belonging to the Office of
Phetchaburi's Primary School Educational Area

บุญเชิด ชำนิศาสตร์*

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี 2) พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 125 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนละ 1 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโรงเรียนละ 1 คนจำนวน 125 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 15 คน และการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน การหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เล็กเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.959 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.59) และในภาพรวมมีปัญหาในระดับปัญหามานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.90)

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม

2. รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี มีกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตาม 5) การตรวจสอบ ประเมินผล 6) การรายงานผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.32) และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.40)

ABSTRACT

This research was to study the current situation and the problem aspects of the academic administration in educational management of schools belonging to the Phetchaburi's Primary School Educational Area, and to develop the academic administrative model for early childhood education management of these. The sample group was composed of 125 school administrators, 125 primary school teachers sampled by simple randomness from 125 schools and 15 experts. The research tools, the interview schedule, questionnaire and connoisseurship, were evaluated through 3 stages: 1) their content validity was evaluated by 12 experts. 2) the item objective congruence (IOC) was analyzed and then only the items with IOC more than 0.50 were accepted, and 3) alpha-coefficient of Cronbach was 0.959. The quantitative data were analyzed by percentage, mean and standard deviation while the qualitative ones were analyzed through content analysis.

The research results showed that:

1. In overall, the current situation of the academic management for the early childhood of schools belonging to the Phetchaburi's Primary School Educational Area was on the level of high performance ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.59) and the problem aspect was on a moderate level ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.90)

2. The model of academic administration of schools belonging to the Phetchaburi's Primary School Educational Area consisted of 6 stages; 1) indicating target, 2) planning, 3) doing as the plan, 4) encouraging, supervising, monitoring and following, 5) auditing and evaluating, and 6) reporting the results. In overall, the administrative model on early childhood educational management was appropriate at a high level ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.32) and had the possibility in performance at a high level as well ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.40).

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาระดับหนึ่งในการศึกษาชาติ แม้ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ ซึ่งจากพระราชบัญญัตินี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาปฐมวัยจัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาชาติ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษาทั้งหมด การพัฒนาการศึกษาในเด็กระดับปฐมวัย เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี จะเป็นช่วงอายุที่สามารถพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้เต็มที่ หากไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาในช่วงนี้ อาจมีผลให้พัฒนาการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า ซึ่งจะกระทบต่อการเจริญเติบโตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานของบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542: 14)

การจัดการศึกษาปฐมวัยจะดำเนินได้สำเร็จ ขึ้นอยู่กับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่ควรจะนำแนวทางต่างๆ ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจะต้องเป็นผู้นำนโยบายการศึกษาของรัฐไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพการบริหารวิชาการ จึงเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารวิชาการในระดับปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการบริหารวิชาการในระดับการศึกษาอื่น คือในการบริหารวิชาการในระดับสูงขึ้นไปจะมุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่สำหรับเด็กปฐมวัยนี้มุ่งพัฒนาการและเตรียมความพร้อมด้าน

ร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการที่จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาต่อไป (จันทร์านิ สงวนนาม, 2545: 143) ผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการการเรียนรู้ การส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา (สำนักเลขาธิการคุรุสภา, 2549: 21)

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี การจัดการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจการศึกษาระดับพื้นฐานมากกว่าการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเน้นย้ำครูผู้สอนระดับปฐมวัยพยายามสอนให้เด็กอ่านคล่อง เขียนคล่อง เพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองไม่ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา จากการรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2553 ระดับประเทศ จังหวัดเพชรบุรี ด้านสติปัญญาค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.93 เมื่อเปรียบเทียบกับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในกลุ่มภาคตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดตาก และจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในอันดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและอยู่ลำดับค่อนข้างต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีการศึกษา, 2553) และยังสอดคล้องกับการประเมินรอบสองของ สมศ.ด้านสติปัญญาอยู่ในลำดับค่อนข้างต่ำ จากสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นด้านสติปัญญาเป็นประเด็นปัญหาสำหรับเด็กในวัยนี้มาก ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยใน เรื่องการพัฒนาแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี ขอบเขตของการวิจัย

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี จำนวน 250 โรงเรียน รวมผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 250 คน

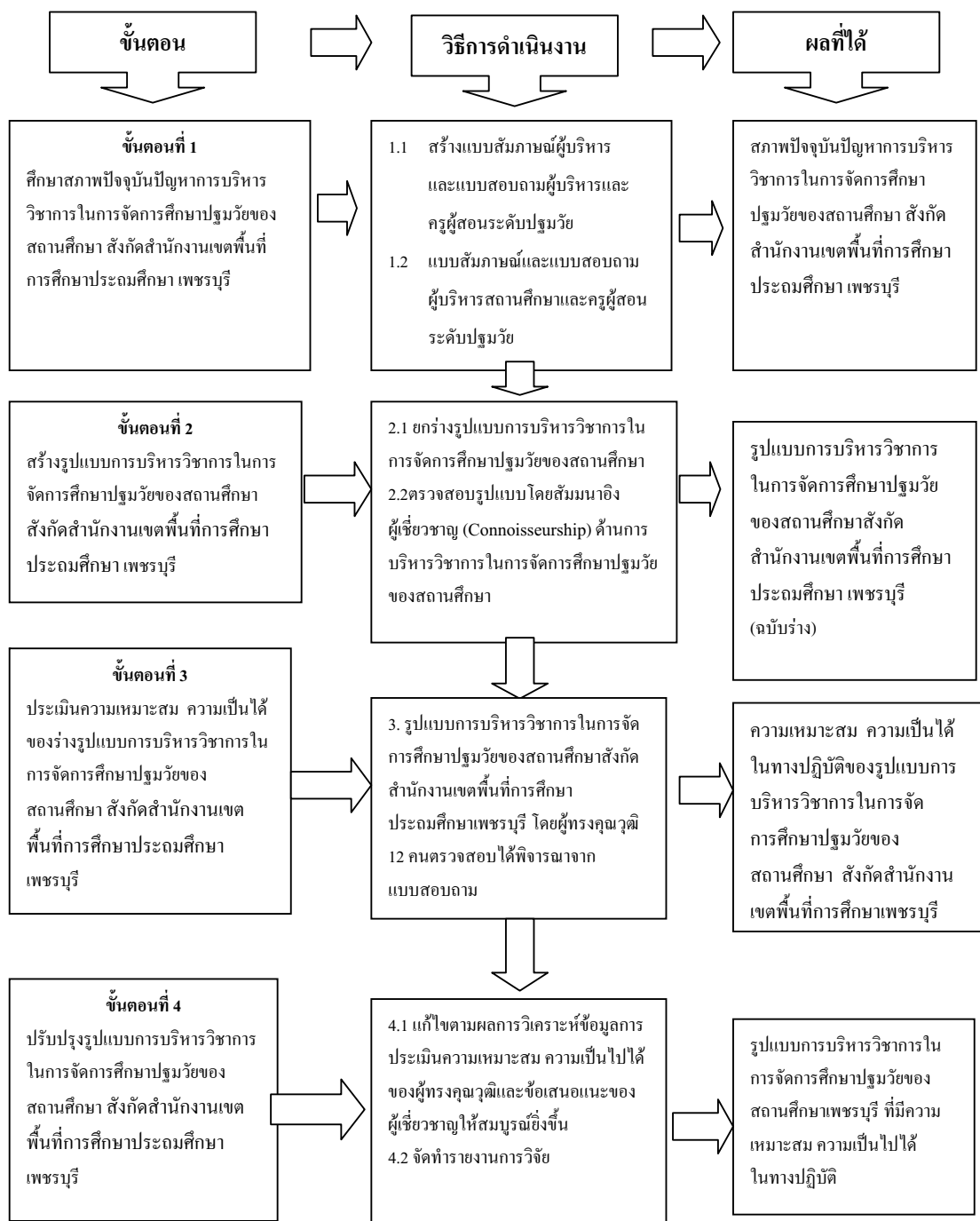
2. กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 125 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 125 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

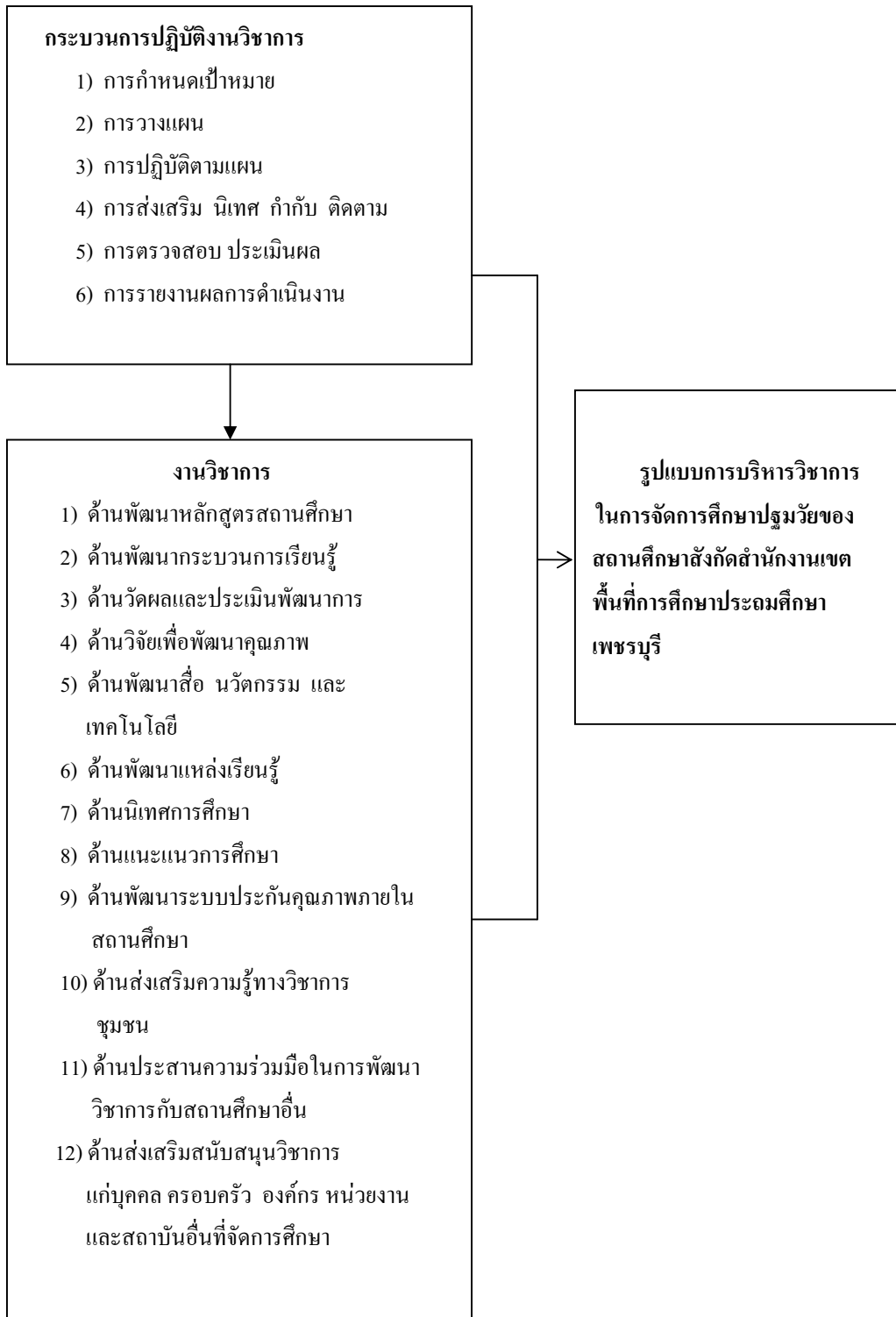
1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) การศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 ฉบับ ของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี ทั้งหมด จำนวน 9 คน
2. แบบสอบถามความคิดเห็นถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 1 ฉบับ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหรือเชิงบรรยาย (Descriptive Research) การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกด้าน

2. ด้านปัญหาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีในภาพรวม มีปัญหาในระดับปัญหาลดลง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปัญหาลดลง 7 ด้าน และระดับปัญหาน้อย 5 ด้าน

3. รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี

จากการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.40)

ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยรวม พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.32)

3.1 รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ที่มีความ

เหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริม นิเทศ กำกับติดตาม 5) การตรวจสอบ ประเมินผล 6) การรายงานผลการดำเนินงาน

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารจัดการและจำเป็นต้องนำพาสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าเท่าทันความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันกันสูง ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจึงต้องมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติภารกิจ ที่จะนำสถานศึกษาเข้าเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา และต้องพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการนำทางตนเองเกี่ยวกับการบริหารงานยุคใหม่ ที่เรียกว่าการบริหารโดยยึดสถานศึกษาเป็นฐานเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำบริหารมืออาชีพและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันเป็นรายด้านแล้ว พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติมาก ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารต้องเข้าใจและดูแลพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก นั่นถือว่าเป็นแนวทางสำคัญที่ผู้บริหารจะจัดการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด ให้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด จะต้องเป็นผู้เอาหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่หน่วยงานจัดวางไว้ไปใช้ให้เกิดผล และยังมีหน้าที่หลักอีกอย่างหนึ่ง คือ การพัฒนาหลักสูตร

ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการทำความเข้าใจในกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งเป็นหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง จึงต้องมีการนำหลักสูตรระดับชาติมาใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Beauchamp (1981: 212) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชนนั้นๆ เพราะชุมชนแต่ละชุมชนมีสภาพปัญหาและความต้องการแตกต่างกัน และรองลงมาคือ ด้านวัดผลและประเมินพัฒนาการ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาปฐมวัย พัฒนาระบบการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย ด้านนิเทศการศึกษาปฐมวัย ด้านแนะแนวการศึกษาปฐมวัย ด้านประกันคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ด้านส่งเสริมความรู้การศึกษาปฐมวัย ด้านประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษาตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ วรรณพันธ์ (2550) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทอยู่ในระดับมาก พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ด้านการส่งเสริมความรู้การศึกษาปฐมวัย และด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย มีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไข มีการติดตามการประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตรของคณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้ง และความชัดเจนในการจัดบุคลากรเข้าสอนการศึกษาปฐมวัยอย่างเพียงพอ ครูผู้สอนจบการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ตลอดจนด้านอาคารสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานด้านการส่งเสริมความรู้

ศึกษาปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประวิทย์ อ่อนแก้ว (2549) ที่พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีสภาพการบริหารวิชาการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติมาก

ปัญหาในการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับปัญหาปานกลาง 7 ข้อ และอยู่ในระดับปัญหาน้อย 5 ข้อ คือ ด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านวัดผลและประเมินพัฒนาการ ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านนิเทศการศึกษาปฐมวัย แต่ข้อที่มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง 3 อันดับแรกจากมากไปหาน้อย คือด้านการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ด้านส่งเสริมสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สำหรับด้านการวิจัยครู ขาดความรู้ความเข้าใจจะเปรียบว่าด้วยการวิจัยการศึกษาปฐมวัย มีการจัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัยการศึกษาปฐมวัยและเครื่องมือการวิจัยไม่มีคุณภาพ จัดเก็บไม่เป็นระบบ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ไม่เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยในเรื่องการประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง การสรุปและรายงานผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่นซึ่งมีสาเหตุมาจากผู้บริหารไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับงานวิจัย

ของดุจดาว สุกาการ (2548) ในเรื่องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สำคัญ คือ เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ควรมีการนิเทศ ติดตาม ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนาแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา โดยทำการศึกษาทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ถูกต้องชัดเจน สามารถนำมากำหนดเป็นตัวแปรไว้ในแต่ละองค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ได้อย่างถูกต้องตามทฤษฎี และสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1988); ศักดา สถาพรวงษา (2549) กล่าวไว้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของรูปแบบ สรุปได้ดังนี้ “รูปแบบต้องมีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรที่ศึกษา สามารถใช้พยากรณ์สิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน เป็นการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ และมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของเรื่องที่จะทำ”

2.2 การพัฒนาแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี จากการพัฒนาแบบตามขั้นตอนของการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการบริหารวิชาการโดยประกอบด้วยกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน มีความสัมพันธ์กับงานวิชาการ 12 ด้าน กระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ ดังกล่าว มีความสำคัญต่อรูปแบบการบริหาร

วิชาการเพราะทำให้มีความชัดเจน ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยได้เห็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และสามารถนำผลการบริหารไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากที่สุดโดยเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านวัดผลและประเมินพัฒนาการ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้กำหนดพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นภารกิจที่สำคัญทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ยังมีงานวิชาการอีก คือ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านนิเทศการศึกษา ด้านแนะแนวการศึกษา ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ด้านประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านนิเทศการศึกษาจะต้องมีการนิเทศอยู่เป็นประจำเนื่องจากครูผู้สอนยังขาดความมั่นใจในการที่จะใช้หลักสูตรประกอบการสอน ดังนั้นการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เด็กมีพัฒนาการเจริญเติบโตเต็มวัย ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมุ่งมั่นในการพัฒนางานวิชาการเป็นสำคัญ

กระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ

1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตาม 5) การตรวจสอบ ประเมินผล 6) การรายงานผลการดำเนินงาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้หลักวิทยาศาสตร์และ

หลักวิชาการโดยวิธีแก้ปัญหาเชิงระบบภายใต้ความเชื่อ
ว่ามนุษย์ทุกคนพัฒนาได้โดยใช้ระบบ PDCA ของ
Deming คือ บุคลากรทุกคนร่วมวางแผน (Plan) ร่วม
ปฏิบัติ (Do) ร่วมตรวจสอบ (Check) และร่วมปรับปรุง
พัฒนา (Action) รวมถึงการใช้เทคนิค เชิงบูรณาการกับ
กระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน ดังกล่าว จากการ
วิจัยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา
โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ
ปฐมวัย (Best Practice) และให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนระดับ
ปฐมวัยตอบแบบสอบถามเพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาร่าง
รูปแบบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทำการ (Connoisseurship)
แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ
(ฉบับร่าง) จนกระทั่งได้รูปแบบฉบับสมบูรณ์ปรากฏว่า
การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาพบว่าระดับปัญหา
โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งมีปัญหาระดับ
ปานกลาง 7 ด้าน และระดับน้อย 5 ด้าน ในที่นี้ผู้วิจัย
ขอนำปัญหาระดับปานกลาง 7 ด้านมาอภิปรายผลเรียง
ลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ครูส่วนมากไม่มีความรู้เรื่องการ
ทำวิจัย แต่ครุมีข้อมูลและผลงานของเด็กที่ครูเก็บรวบรวม
เป็นประจำอยู่แล้ว เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถาน
ศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายที่จะต้องสร้างองค์
ความรู้งานวิจัยให้กับครู วางแผนการจัดอบรมวิจัย
ปฏิบัติตามแผนโดยส่งครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัย
ผู้บริหารติดตามผลหลังจากครูกลับมาแล้วประเมิน
ผลโดยการตรวจสอบเริ่มจากการทำวิจัยในชั้นเรียนโดย
ให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยส่งรายงานการทำวิจัยต่อ
ผู้บริหาร ผู้บริหารรายงานผลส่งต่อเขตพื้นที่ 2) ด้าน
ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว
องค์กรและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป้าหมาย
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเชื่อมความสัมพันธ์กับ
ผู้ปกครอง ชุมชน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย
โดยการวางแผนการประชุมสร้างความสัมพันธ์
ปฏิบัติตามแผนเชิญมาประชุมวันและเวลาดังกล่าวร่วม

กันอภิปราย เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านวิชาการ
ระดับปฐมวัย กำกับติดตามโดยการสำรวจความร่วมมือ
ของแต่ละฝ่ายที่เข้าร่วมประชุม การประเมินผลโดยให้
ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยตอบ
แบบความพึงพอใจในงานวิชาการของสถานศึกษา
คณะกรรมการผู้รับผิดชอบรายงานและสรุปผล
ผู้บริหารรายงานเขตพื้นที่ 3) ด้านพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา เป้าหมายผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน
ระดับปฐมวัย กรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง
ตัวแทนชุมชน ร่วมกันกำหนดเป้าหมายพัฒนาหลัก
สูตรสถานศึกษา โดยการวางแผนร่วมกันที่จัดทำหลัก
สูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียน
เป็นสำคัญ แล้วปฏิบัติตามแผนกำหนดวันเวลาให้มา
ร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของระดับปฐมวัย
ผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการใช้หลักสูตรของ
ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ครูผู้สอนประเมินผลการใช้
หลักสูตรหลังจากจบหน่วยการสอนทุกสัปดาห์ ผู้บริหาร
กำหนดให้ครูผู้สอนส่งรายงานการใช้หลักสูตรทุก
สัปดาห์เพื่อผู้บริหารจะได้ทราบผลการใช้หลักสูตรจะได้
นำไปปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป 4) ด้านส่งเสริม
ความรู้วิชาการแก่ชุมชน เป้าหมายเพื่อพัฒนาด้าน
การเรียนการสอนระดับปฐมวัย โดยการวางแผนร่วมกับ
ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจในการเรียนการสอน
ร่วมกัน ปฏิบัติตามแผนโดยเชิญตัวแทนผู้ปกครอง
ตัวแทนชุมชน ร่วมกันพัฒนาวิชาการระดับปฐมวัย
ปฏิบัติตามแผนจัดแสดงผลงานวิชาการ ภาคเรียนละ
1 ครั้ง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองที่ส่งบุตร
หลานมาเรียนในโรงเรียน นิเทศ กำกับ ติดตาม จาก
การที่ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนและ
ปฏิบัติตามแผนงาน ประเมินผลโดยการตอบแบบสอบถาม
ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน ให้ครูวิชาการ
ร่วมกับครูผู้สอนระดับปฐมวัยสรุปผลรายงานผลให้
ผู้บริหารสถานศึกษารับทราบ ผู้บริหารรายงานผลการ
จัดแสดงผลงานวิชาการต่อเขตพื้นที่ 5) ด้านประสาน
ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

เป้าหมายผู้บริหารประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นโดยการสร้างเครือข่าย วางแผนโดยเชิญเครือข่ายมาร่วมวางแผน ปรึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการระดับปฐมวัย ปฏิบัติตามแผนประชุมร่วมกัน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ในงานวิชาการ กำกับติดตาม จากการที่ผู้ปกครอง ตัวแทนสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมตามวันเวลาดังกล่าว ประเมินผลความพึงพอใจในการพัฒนางานวิชาการ รายงานผลโดยครูวิชาการเป็นผู้สรุปผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา 6) ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป้าหมายพัฒนาสื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ผู้บริหารร่วมกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนวางแผนสำรวจสื่อ และผลิตสื่อ ปฏิบัติตามแผน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยสำรวจสื่อที่มีอยู่ในปัจจุบัน และทำการผลิตสื่อเพิ่มร่วมกับ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประเมินผลการใช้สื่อโดยครูผู้สอนใช้สอนเด็ก ครูผู้สอนรายงานผลการใช้สื่อต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อผู้บริหารจะได้ช่วยแนะนำวิธีการผลิต และการใช้ การจัดหาสื่อเพิ่มในโอกาสต่อไป 7) ด้านแนะแนวการศึกษา เป้าหมายเพื่อเตรียมการล่วงหน้าของการรับเด็กเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 วางแผน ผู้บริหาร ร่วมกับ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยสำรวจเด็กที่จบการศึกษาระดับปฐมวัย ปฏิบัติตามแผน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน มาประชุมร่วมกันเกี่ยวกับแผนรับเด็กเข้าศึกษาต่อและสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อยังสถานศึกษาเดิม นิเทศ กำกับ ติดตาม การเข้าร่วมประชุมของผู้ปกครองและตัวแทนชุมชน ประเมินผลตอบแบบสำรวจการเข้าศึกษาต่อสถานศึกษาเดิม และมีความประสงค์จะศึกษาต่อที่อื่น ครูวิชาการสรุปผลข้อมูลการสำรวจส่งผู้บริหารสถานศึกษารับทราบ ผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการรับเด็กเข้าศึกษาต่อไปรายละเอียดต่อเขตพื้นที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีมีนโยบายให้สถานศึกษาพัฒนารูปแบบการดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
2. จากสรุปผลการวิจัยที่ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เชื่อมั่นได้ว่ามีความเหมาะสม มีประโยชน์และเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนถือได้ว่าอาศัยหลักการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี สถานศึกษาควรนำรูปแบบจากการวิจัยไปดำเนินการปรับใช้ในการบริหารวิชาการต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานของครู และผู้บริหาร ในด้านการพัฒนาหลักสูตรไว้ให้ชัดเจน
2. ด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมครูให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
3. ด้านวัดผลและประเมินพัฒนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการวัดผลและประเมินพัฒนาการที่หลากหลายเน้นสภาพจริง
4. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างได้ และทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานในสถานศึกษา
5. ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาปรับปรุงสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้

6. ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพของชุมชน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

7. ด้านนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีโครงการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาโรงเรียนในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนไว้เป็นประจำปี

8. ด้านแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการในงานแนะแนวการศึกษาไว้อย่างชัดเจน

9. ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อพัฒนาต่อไป

10. ด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนร่วมกับผู้นำชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชุมชน

11. ด้านประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นอย่างชัดเจน

12. ด้านส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำครูไปศึกษาและร่วมกันพัฒนากับสถานศึกษานอกเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. มีการวิจัย ติดตามผลการใช้รูปแบบว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่างๆ เช่น ผลการประกันคุณภาพ ผลการปฏิบัติงานของครู ผลพัฒนาการของเด็ก เป็นต้น

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตพื้นที่อื่นๆ หรือในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

เกรียงศักดิ์ วรรณพันธ์. **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบางไผ่เถื่อน (ตันติวิสิษฐ์ประชานุฎ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2550.

ดุจดาว สุกภากร. **ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2548.

ประวิทย์ ช่อนแก้ว. **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2549.

เยาวพา เดชะคุปต์. **การศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แม็ค, 2542.

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา. **การพัฒนารูปแบบการบริหารมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงาน Beauchamp. George A. Curriculum Theory. 4th ed.
เพื่อการปฏิรูปการศึกษาเสนอต่อคณะรัฐ Illinois: F.E. Peacock, 1981.
มนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตาม Keeve, P. J. Model and Model Building
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ Educational Research Methodology and
พ.ศ. 2542. ม.ป.ท., 2542. Measurement: An international Handbook.
Oxford : Pergamon Press, 1988.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. คุรุสภา พัฒนาครู
พัฒนาชาติ ไบอนุญาติประกอบวิชาชีพ
ครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2549.